

Lesson 82

Siniggew si Isa

Yahiya 14; Mateo 26

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si programa dehelluhin ta'ayate sabab **taman pamangan** si Isa duk me' tindegnen pag sōng matey iye. Takaleta we' magaka si Isa andang si me' tindegnen we' dembuwa' siye muddihan iye duk sōnganne iye si me' bantanen. Takaleta isab we' urungan si Isa pan duk ininum dem sawan me' tindegnen, duk akahanne siye we' pan kinepak-kepaknen, dalilan barannen sōng sinōnganne hinang kurbanin, duk sawan isihan bohe' buwa' ubasin, dalilan laha'ne sōng binu'usannen. Pinakitehan we' si Isa balik si me' tindegnen we' iye jānnen hangkan iye pitu si dunya supaya iye matey duk bu'us laha'nen, hātinen manjari kurban pamuwas duse duk ngurung umul salama-lama.

Ellew inin pala'us kite bi matsa amban dem Kitab Injil duk pakale kite bi si me' **bissā lalem duk hāp manamal** binissā we' si Isa Panuhutanin **sangem miya'an pag pī me' guwaldiya langgalin niggew iye**.

Matsa kite bi amban dem Kitab Injil sinulat we' Yahiya, kapitulu sempuk-ampat. Kata'uhan si Isa we' tekka ne waktu sōng paglilla'ne umulnen, manjari missā iye si me' tindegnen, pa'inne,

(Yahiya 14) ¹ “*Da'a ka'am suse dem ateybi sabab me' pina'inku miya'an. Sandel ka'am si Tuhan duk sandel isab ka'am si aku.*

² *La'i si lahat Samaku Tuhanin, ekka patenna'an. Bang inin ga'i to'o ga'i ka'am akahanku. Pī ku manyap patenna'anbin.* ³ *Manjari bang ubus ne ku magpanyap patenna'anbin, balik du ku pitu ngeddo' ka'am duk bo'ote ka'am pī si patenna'ankun duk kite bi magdambuwa' patenna'an.* ⁴ *Duk kata'uhanbi du lān hap pī si papihankun.*”

⁵ *Pa'in si Tomas si iye, “Tuwan, ga'i kata'uhan kami bang tungan papihannun. Sa'ingge pangata'u kami lān hap pihin?”* ⁶ *Pa'in si Isa si*

iey, “**Aku inin lān tudju Tuhanin, aku po'on sasuku mabennalin, duk aku po'on umulin. Ga' niya' tapī si Samaku Tuhanin bang duma'in aku palabeyannen.**” ⁷ Kuwe'itu pegge' kata'uhanbi ne ku,” pa'in si Isa, “kata'uhanbi du isab Samakun. Tinagna'an kuwe'itu, kata'uhanbi ne Samakun duk takitebi ne iye.”

⁸ Pa'in si Pilip pu si Isa, “Tuwan, pakitehanun si kami Samanun duk ne kami kaduhulan.” ⁹ Sambungan si Isa iye, pa'inne, “Katiggelku ne tu'u si ka'am, ga'i pe kata'uhannu bang sine ku, Pilip? **Sine-sine ngite aku, kuwe' Samakun ne te'ed takitenen.** Hangkan we'ey pa'innu we' subey pinakitehan si ka'u Samakun?” ¹⁰ We' ga'i kew kahagad, Pilip, we' Samakun duk aku dambuwa' du? Me' pamanolo'ku si ka'amin duma'in amban aku, saguwa' amban Samaku mateteg tu'u si akuhin. Kēmon me' hinangkun iye mangahinangin.” ¹¹ Pa'in si Isa, “Subey kahagadbi pina'inkun we' Samakun duk aku dambuwa' du. Bang ga'i ka'am kahagad sabab bissāku inin, kahagad ka'am hadja sabab me' hinang bakas hininangkun.”

¹⁵ Pa'in si Isa pe, “Bang bennal ku kalasahanbi, bugtu' tuhutbi me' panganda'akanku si ka'amin. ¹⁶ Pākuku du si Samakun duk ka'am urunganne **seddili nabangan** ka'am ganti'ku. Lu'u du iye si ka'am salama-lama. ¹⁷ **Manabang inin, Niyawa Tuhanin. Iye magaka mabennalin sabab Tuhanin.** Saguwa' me' a'a mangga'i manuhut Tuhanin, ga'i tatayima'de Niyawa Tuhanin pegge' ga'i iye tahātide duk ga'i iye kata'uhande. Saguwa' ka'am, kata'uhanbi du Niyawa Tuhanin pegge' lu'u iye si ka'am duk pateteg du iye dem ateybi. ¹⁸ Bisan ku tahala', ga'i du ka'am siya-siyaku. Balik du ku pitu si ka'am. ¹⁹ Ga'i ne tiggel ga'i ne ku takite we' me' a'a mangga'i manuhut Tuhanin. Saguwa' ka'am, kitebi du ku. Duk pegge' ellum ku salama-lama, ka'am ellum du isab salama-lama. ²⁰ Pag tekka ellew miya'an, kata'uhanbi du we' Samakun duk aku magdambuwa'. Duk kata'uhanbi isab we' ka'am duk aku magdambuwa'. ²¹ Sine-sine nayima' me' panganda'akankun duk tuhutne du, iye iyan a'a asal mamalasa si akuhin. A'a mamalasa si akuhin kinalasahan du iye we' Samakun. Duk kalasahanku isab iye duk pahātiku du dikun si iye.....

²³ “Bang a'ahin malasa si aku, bugtu' tuhutne me' panolo'kun. Manjari kalasahan Samakun iye, duk la'i kami duk Samakun patenna' si iye. ²⁴ Saguwa' a'a mangga'i malasa si akuhin, ga'i du isab tuhutne me' pamanolo'kun. Duk me' pamanolo'ku si ka'amin duma'in amban aku saguwa' amban Samaku mamapitu akuhin.

²⁵ “Inaka inin kēmon we' ku si ka'am pādpād tiya' pe ku tu'u si ka'am. ²⁶ Saguwa' papitu Samakun du si ka'am **manabangin, ganti'ku.**

Iye Niyawa Sutsihin. Tolo'anne du ka'am kēmon-kēmonin duk pa'essebanne ka'am kēmon bakas panolo'ku si ka'amin."

²⁷ Pa'in si Isa pe, "Iye pangambanku si ka'amin atey sanyang. Kasanyangan inin amban aku duk ga'i inin magsali' duk kasanyangan si dunyahin. Hangkan da'a ka'am suse dem ateybi duk da'a ka'am tinalew."

Sa miya'an pinahemokan atey me' tindeggen we' si Isa Panuhutanin duk minemes ne siye we' si Isa sabab me' sōng mapalabeyin. Takalebi ke bang ine pina'in si Isa sabab **Manabangin**? Importante du we' tasabutbi inin, pegge' niya' a'a kuwe'itu ganti'ande hāti bissā si Isa inin bu pa'inde, hātinin we' pina'al we' si Isa we' niya' nabi seddili pitu. Saguwa' me' pina'in we' si Isa sabab Manabangin ga'i makajari we' sabab nabi, atawa a'a sine-sine. Pegge' pa'in si Isa we' Manabang inin niyawa ga'i takite bu pitu patenna' diyalem me' manuhut si Isa te'edin.

Sine Manabang inin? Magaka si Isa pinapasti' bang sine Manabang inin. Pakale ka'am balik si me' pina'in si Isahin, pa'inne,

"Pākuku du si Samakun duk ka'am urunganne seddili nabangan ka'am ganti'ku. Lu'u du iye si ka'am salama-lama. Manabang inin, Niyawa Tuhanin. Iye magaka mabennalin sabab Tuhanin....Lu'u iye... dem ateybi. Bisan ku tahala', ga'i du ka'am siya-siyaku. Balik du ku pitu si ka'am.... papitu Samakun du si ka'am manabangin, ganti'ku. Iye Niyawa Sutsihin. Tolo'anne du ka'am kēmon-kēmonin duk pa'essebanne ka'am kēmon bakas panolo'ku si ka'amin."
(Yahiya 14:16-18,26)

Tilewte ka'am balik: sine Manabangin pananggup we' si Isa me' tindeggen? **Niyawa Sutsihin** iye, iye mapitu amban Tuhanin bu bakas la'i pu si Isa. Iye Niyawa Tuhanin duk Niyawa si Isahin. Iye Niyawa Sutsihin duk papī Tuhanin iye diyalem atey kēmon makahagad pu si Isahin we' iye Manimbul siyehin duk iye Panuhutanden. Nanggung si Isa si me' tindeggen, we' papīne dem ateyde Niyawane Masutsihin pag ubus iye matey bu ellum balik duk tapī si surga', supaya siye ba'ahuhanne, limpiyuhanne duk urunganne siye basag duk *"panolo'anne siye kēmon panolo' mabennalin."* (Yahiya 16:13; payamanun isab Titus 3:4-7) Inday bang piye lesson paturul si inin, kitete du we' palabey te'ed iyan si Awrusalam. Sempū' ellew pag ubus si Isa pa'angkat hap surga', tekka Niyawa Sutsihin duk nagna' patenna' diyalem atey kēmon me' tindeg si Isahin, sa bakas pananggupnen.

Si lesson seddili magistadi du kite namba sabab Manabang inin, hātinin Niyawa Sutsihin. Ta'u hep iye ngaganti'an a'a luwal hadja tapikilnen sabab dinen, supaya manjari a'a malasa si Tuhan duk pihane

bang sa'ingge duhulanne Tuhanin. Saguwa' kuwe'itu balik dahu' kite si Kitab Injil duk payamante bang ine mapalabey sangem miya'an pag ubus si Isa mangan taman pamanganne magsumbaya' duk me' tindegnen.

Pina'in dem Kitab:

(Mateo 26) ³⁰ *Ubus inin ngalang siye dambuwa' kalangan pamudji Tuhan ubus bu paluwas ne siye pi si kūd Jaitun.* ³¹ *Manjari pa'in si Isa si siye, "Sangem inin kēmon ka'am ambananbi du ku, pegge' tasulat inin dem kitab, pina'in, 'Da'akku pinapatey magbantey bili-bilihin, manjari me' bili-bilinen magkanat-kanat.'* ³² *Saguwa' pag ellow ne ku balik, magkasuwa' du kite bi. Padehellu ku amban ka'am pi si lahat Jalil."* ³³ *Manjari pa'in si Petros si iye, "Bisan kēmon siye ngambanan ka'u, Tuwan, saguwa' aku, asal ga'i kew ambananku."* ³⁴ *Pa'in si Isa si iye, "Sabennal akahante kew, sangem inin du, ga'i pe manukin makatingkowak, kapamasuwey ne kew mintellu we' ga'i ku kata'uhannu."* ³⁵ *Saguwa' pa'in si Petros, "Bisan pe ku matey patuhut si ka'u, asal ga'i kew te'ed pasuweyanku." Duk kēmon tindeg si Isahin kuwe' inin isab binissāden.*

³⁶ *Manjari palanjat disi Isa pi si kabbun inēnan Getsemane. Pa'in si Isa si me' tindegnen, "Ningkolo' ka'am tu'u tiggelanku la'i māku-māku si Tuhan."* ³⁷ *Bino'o we' ne si Petros duk me' anak Sebede duwanganin. Nagna' iye kebba-kebbahan duk sasew dem ateynen.* ³⁸ *Manjari pa'inne si siye, "Ateykun dukka te'ed, agen-agen makamatey aku. Pa'amban ne ka'am tu'u duk magjaga ka'am."* ³⁹ *Manjari lumengngan iye patalatala duk pasujud iye diyata' bulak duk ngampun iye si Tuhan, pa'inne, "O Amma', bang makajari, da'a ku pasagadanun bininasa. Saguwa' duma'in tinuhutin kinabaya'ankun saguwa' kinabaya'annun!"*

Padeheng ne dahu' kite bi. Sa'ingge paminasa iyehin hangkan si Isa kadahitan? We'ey si Isa dukka manamal, agen-agen makamatey iye? Kabohatan si Isa ga'i takila-kila pegge' kata'uhanne we' tekka ne waktunen we' subey tanggunganne pangalegga duse kēmon manusiya'in! **Tekka ne waktu pina'al we' kēmon me' nabi Tuhanin!** Sōng pinapeddi'an Mangalekkatin we' a'ahin duk lansangde iye diyata' olom, saguwa' iye mala'at manamal dem pikilan si Isahin inin: kata'uhanne we' pinaduwa' si iye we' Tuhanin pangalegga duse kēmon manusiya'in, bisan iye kinalasahan we' Tuhan, Samane si surga'in, duk malasa isab iye si Tuhanin! Iye jānnen hangkan māku-māku si Isa pa'inne: **"O Amma', bang makajari, da'a ku pasagadanun bininasa. Saguwa' duma'in tinuhutin kinabaya'ankun saguwa' kinabaya'annun!"**

Ubus pina'in dem Kitab:

(Mateo 26) ⁴⁰ Manjari balik [si Isa] pī si me' tindeggen, duk takitene siye kapatuli. Bangunne siye duk pa'inne pu si Petros, “Ga'i ka'am kapanuhut aku magjaga bisan da ora? ⁴¹ Papateng-pateng ka'am, duk māku-māku ka'am si Tuhan supaya ka'am ga'i tabo'o we' sassat. Tapikil we' atey saguwa' ga'i ka'angawta'an we' baran.” ⁴² Manjari **tahala' ne isab** si Isa duk māku-māku iye si Tuhan, pa' inne, “O Amma', bang subey te'ed ku lumabey si me' kabinasahan inin, na, tuhutku ne kinabaya'annun.” ⁴³ Ubus balik ne isab iye pī si me' tindeggen duk takitene siye kapatuli pegge' kinaru' te'ed siye. ⁴⁴ Tahala' ne isab iye balik duk māku-māku iye si Tuhanin **kamintellunen**, binalik we' ne bakas binissāne si Samanen. ⁴⁵ Pag balik si Isa si me' tindeggen, pa'inne si siye, “Tuli pe ka'am duk pahali pe? Pakale ka'am, tekka ne waktuhin. Aku, Anak Manusiya'in, sōng sinōngan ne si antanan me' a'a dusehan. ⁴⁶ Kuwat ka'am, sūng ne kite bi. Payamanun bi, tiya' ne a'a mamuddihan akuhin.”

⁴⁷ Sasang missā pe si Isa, tekka ne si Judas [Iskariyot]. Dambuwa' iye si me' sampuk-duwe tindeg si Isahin. Banes te'ed a'a nuhut si Judas magbarung duk magbo'o me' kakakal. Siye miya'an dina'ak pī we' me' nakura' imamin duk me' kabahi'anin. ⁴⁸ Ka'urungan siye indan we' si Judas. Bakas pa'inne hep si siye, “Sine-sine ūku, iye ne iyan a'ahin. Siggewun bi iye.” ⁴⁹ Pag tekka siye la'i, magtawus si Judas patapit pu si Isa duk pa'inne, “Na, aku itu', Tuwan.” Ubus bu inūk si Isa we' ne. ⁵⁰ Pa'in si Isa si iye, “Bagay, hinangun ne akanu mapituhin.” Manjari patapit me' a'a sinduwehin duk **siniggew** we' de si Isa duk inantan we' de pahaget.

⁵¹ Dambuwa' me' sawe' si Isahin ngurus barungnen bu pineddang we' ne dara'akan imam nakura'in duk butas tayingenen. [Manjari inantan we' si Isa tayinge dara'akanin duk kawuli'an we' ne. (Lukas 22:51)] ⁵² Pa'in si Isa [si a'a mabaya' nabangan iye, pa'inne], “Isihun balik bessinun dem tagubanne. Pegge' sine-sine ngangguna bessi pagbono', matey du isab iye we' bessi. ⁵³ **Ga'i ke kata'uhannu we' bang ku māku tabang si Samaku Tuhanin, magtawus ku pabo'ohanne ibuhan mala'ikatnen?** ⁵⁴ **Saguwa' bang ku māku tabang ga'i tuman bissā Tuhan dem kitabin we' kēmon inin subey umantag.**”

(Mateo 26) ⁵⁵ Ubus pa'in si Isa si me' a'a mabanesin, “We' kannalbi mundu ku hangkan ka'am pitu niggew aku magbarung duk magbo'o me' kakakal? Ellew-ellew ningkolo' ku la'i dem langgal hadjehin magtolo', saguwa' ga' ku siggewbi la'i. ⁵⁶ Saguwa' kuwe'itu inin,” pa'inne, “**umantag ne inin kēmon supaya katumanan me' tasulat we' me' kanabihan dem kitabin.**” Manjari tinayikutan si Isa we' me'

tindeggen kēmon duk lahi siye. ⁵⁷ *Manjari bino'o si Isa we' me' a'a maniggew iyehin pī pu si Kayapas, iye imam nakura'in. Me' guru si sara' āgamahin duk me' kabahi'anin magtipun du isab la'i.*

Manjari, bakas takitete ellew inin we' si Isa nōngan dine si antanan me' mamabaya' mamapatey iyehin. Kaw niya' nilew, pina'in: “We'ey si Isa ngatu sinōngan si antanan me' bantanen? Ta'u iye magpateddo' beliyuhin, patahala'ne me' seyitanin, pakole'ne mapessekin, duk pakellumne balik mamateyin – **we'ey ga'i timbulne dinen amban bantanen?**” Inakahan kite bi we' si Isa dihananne. Pag suleyan dembuwa' me' tindeggen mēbbegan iye, pa'in si Isa si iye,

*“Isihun balik bessinun dem tagubanne.... Ga'i ke kata'uhannu we' bang ku māku tabang si Samaku Tuhanin, magtawus ku pabo'ohanne ibuhan mala'ikatnen? **Saguwa' bang ku māku tabang ga'i tuman bissā Tuhan dem kitabin we' kēmon inin subey umantag.**”*
(Mateo 26:52-54)

Ine jānnen hangkan si Isa ngatu siniggew we' me' bantanen? Ngatu iye supaya **tatumananne sinulat me' nabi dem Kitabin.** Daran pina'al we' de we' AlMasihin subey nandal duk matey, duk bu'us laha'nen manjari kurban pamuwas duse. Mangalekkat Mabentelin subey matey ganti' me' mangga'i mabentelin supaya kite bi tapī si Tuhan. Isa AlMasihi pitu si dunya supaya tatumananne bissā me' nabihin. Pitu iye supaya tatumananne hāti bili-bili pagkurbanin. Pitu iye nimbul ka'u duk aku amban duseten bi. Iye jānnen hangkan iye ngatu siniggew we' me' bantanen. **Paglilla' si Isa umulnen para si ka'u duk si aku.** Pudjite Tuhanin pegge' papitune Manimbul sa miya'anin!

Me' bagayku, padeheng ne kite bi ellew inin. Karayaw pakale isab ka'am si pagistadite bi mabalikin supaya kata'uhanbi bang sa'ingge me' a'ahin – me' nakura' me' imamin, me' a'a diyalem Awrusalamin duk nakura'den magtabang-tinabang ngahukum si Isa duk labo'ande hukuman we' subey iye pinapatey; bu sabab miya'an tumanande bissā me' nabihin....

Karayaw iledjiki'an ka'am we' Tuhanin sasang ta'essebba me' pina'in we' si Isa si me' tindeggen, pa'inne,

*“**Maglilla' ku matey supaya ku pinakellum balik. Ga' niya' manusiya' taga kapatut mapatey aku, pegge' makapagbaya' ku bang matey ku atawa ga'!**”* (Yahiya 10:17,18)

Wassalam